

PORTFEL NALEŻNOŚCI POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

październik
2014 r.

PROJEKT BADAWCZY:
KONFERENCJI PRZEDSIĘBIORSTW
FINANSOWYCH W POLSCE ORAZ
KRAJOWEGO REJESTRU DŁUGÓW

Informacja sygnałna

PORTFEL NALEŻNOŚCI POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

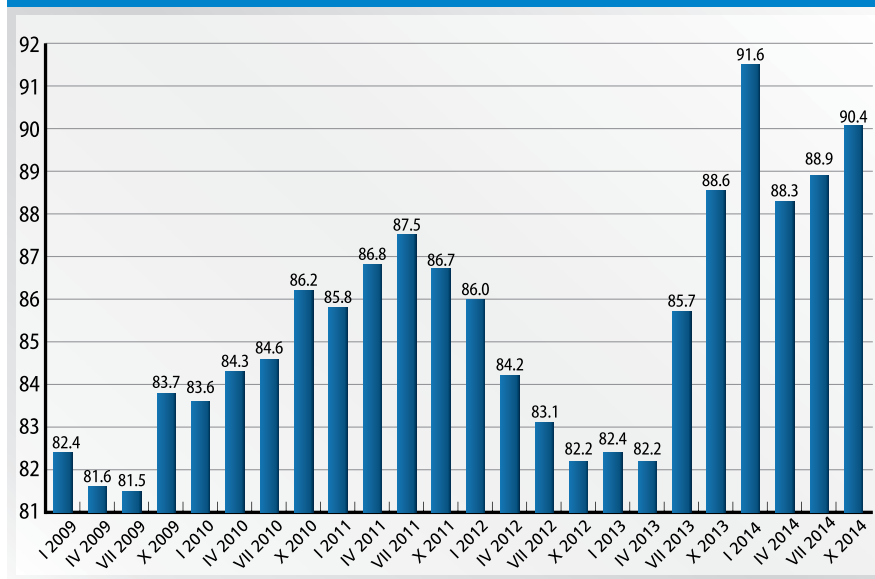
dr Piotr Białowolski

październik 2014 r.

Projekt badawczy:
Konferencji Przedsiębiorstw
Finansowych w Polsce oraz
Krajowego Rejestru Długów

Informacja sygnałna

Indeks Należności Przedsiębiorstw (INP)

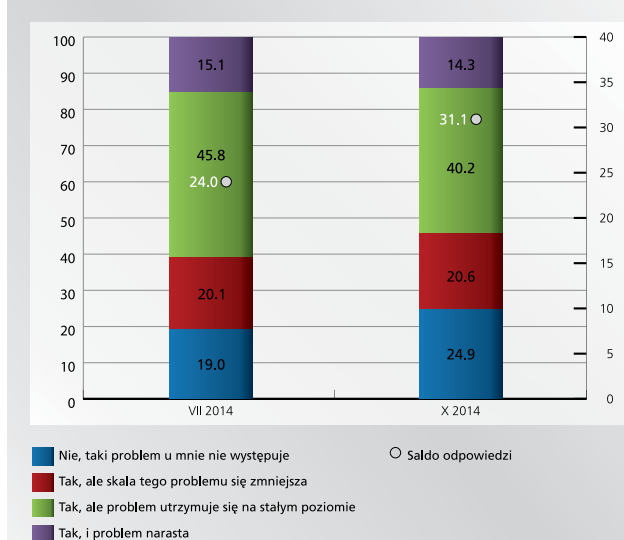
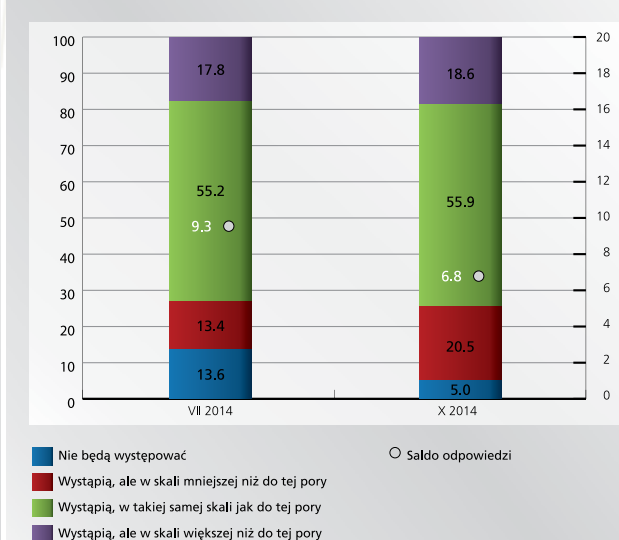

Indeks Należności Przedsiębiorstw (INP) jest wskaźnikiem złożonym pokazującym w sposób syntetyczny sytuację w obszarze należności polskich firm ze szczególnym naciskiem na problemy z terminowym otrzymywaniem należności. W październiku

2014 r. INP osiągnął drugą najwyższą wartość w całej sześcioleternej historii badania. Wskazania INP są obecnie na poziomie 90,4 punktu i są jedynie nieznacznie niższe niż miało to miejsce w styczniu 2014 r., kiedy to wskaźnik znajdował się na poziomie 91,6 punktu. Obserwując bardzo silne powiązanie między INP i dynamiką Produktu Krajowego Brutto można spodziewać się podtrzymania wysokiej dynamiki PKB w trzecim i czwartym kwartale 2014 r.

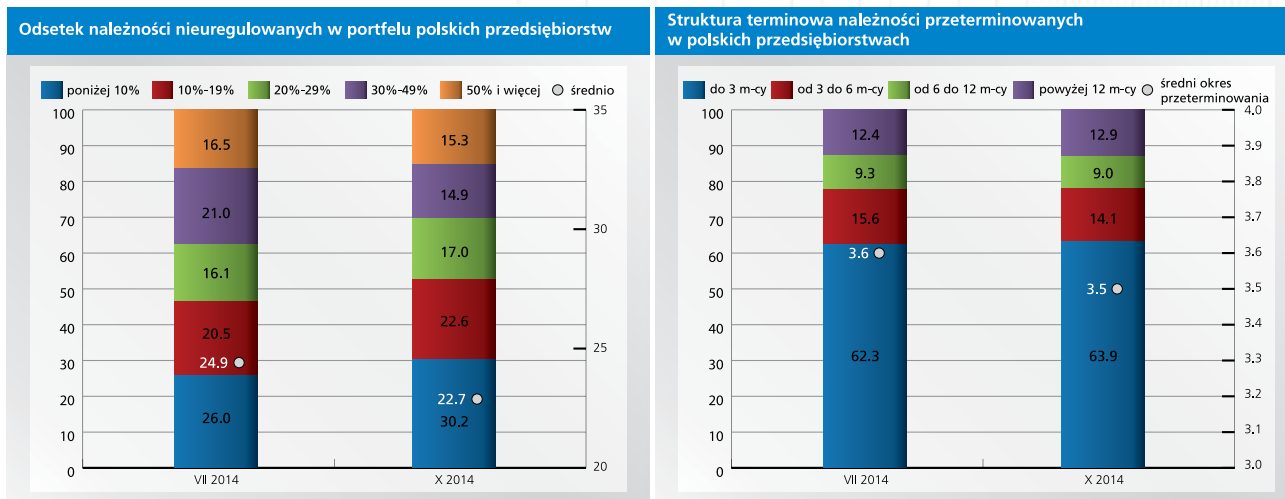
Wzrost INP w bieżącym kwartale w największym stopniu związany był z poprawą oceny portfela należności. Jest to już druga z kolei bardzo silna poprawa oceny stanu należności przez polskich przedsiębiorców i obecnie oceny portfeli należności są na najwyższym poziomie w historii badania. Bardzo znaczący wpływ na poprawę indeksu miało również zmniejszenie udziału przeterminowanych faktur znajdujących się w portfelach polskich firm, a także skrócenie przeciętnego okresu przeterminowania należności, które nie zostały zapłacone w terminie. Na poprawę wskaźnika INP wpływ miał również spadek odsetka firm, które silnie negatywnie odczuwają konsekwencje opóźnień w otrzymywaniu własnych należności i mają w związku z tym problemy z regulowaniem własnych zobowiązań. Niepokój mogą natomiast budzić rosnące obawy dotyczące spływu należności w kolejnych miesiącach. Wskazują one, że problem opóźnień może na przełomie roku znów zacząć zyskiwać na znaczeniu i utrudniać prowadzenie działalności gospodarczej.

Reasumując, wysoka wartość INP jest wynikiem pozytywnych nastrojów w gospodarce i wskazuje na kontynuację szybkiego wzrostu gospodarczego. Niestety, w opiniach firm zaczynają pojawiać się obawy dotyczące sytuacji w obszarze należności w kolejnych miesiącach.

Skala problemów z regulowaniem zobowiązań przez klientów/kontrahentów
polskich przedsiębiorców – stan bieżącySkala problemów z regulowaniem zobowiązań przez klientów/kontrahentów
polskich przedsiębiorców – przewidywania

Formułowana przez przedsiębiorstwa ocena sytuacji w obszarze należności po raz drugi z rzędu poprawiła się. Dodatkowo, obecna poprawa jest bardzo znacząca i wynika przede wszystkim ze znaczącego wzrostu udziału firm, które w ogóle nie odczuwają problemów z opóźnieniami w otrzymywaniu należności, a także tych, w których problem opóźnień się zmniejsza. W historii badania (od stycznia 2009 r.). Z rosnącymi problemami z odzyskiwaniem należności boryka się aktualnie w Polsce zaledwie 14,3% wszystkich firm, podczas gdy tych, które deklarują malejące problemy z odzyskiwaniem należności lub ich całkowity brak jest już 45,5%. Za bardzo pozytywny obraz sytuacji w obszarze należności odpowiedzialna jest zapewne w znacznej mierze zmiana systemowa związana z rosnącą dbałością o stan własnych portfeli w polskich przedsiębiorstwach. Zmiana ta związana jest z coraz większą dostępnością informacji o moralności płatniczej pochodzącej z Biura Informacji Gospodarczej, która pozwala eliminować nierzetelnych kontrahentów jeszcze przed zawarciem kontraktu.

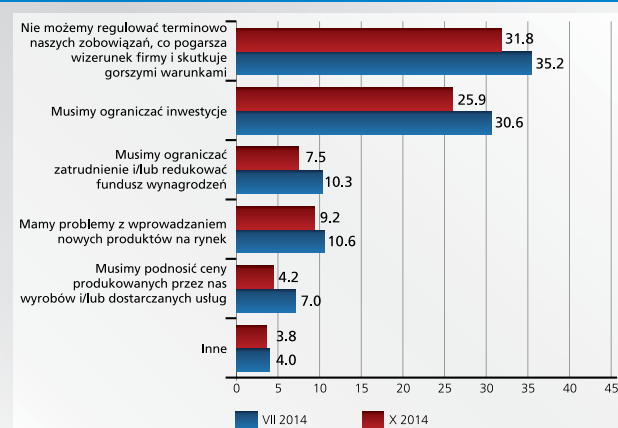
Prognoza spływu należności w coraz większym stopniu zaczyna rozmijać się z oceną bieżącej sytuacji w tym obszarze. Perspektywy dotyczące spływu należności pogorszyły się względem poprzedniego kwartału i jest to już trzeci kwartał, w którym obserwowane jest pogorszenie. Oczekiwania dotyczące spływu należności są jednak w dalszym ciągu znacząco powyżej długookresowej średniej wynoszącej -2 pp. Duży pesymizm w obszarze odpowiedzi na pytanie o prognozę spływu należności może być w znacznej mierze wynikiem bardzo wysokiej bazy wynikającej z bardzo dobrej bieżącej obsługi należności przez klientów/kontrahentów.

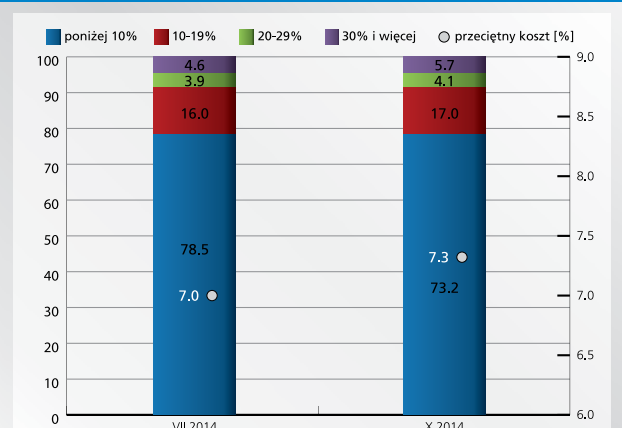
W październiku 2014 r. odsetek przeterminowanych należności w portfelach polskich przedsiębiorstw spadł do historycznie niskiego poziomu wyrównując rekord z października 2013. Obecnie, w grupie firm, które mają problemy z odzyskiwaniem należności jedynie 22,7% faktur nie zostało spłaconych w terminie. W grupie wszystkich firm, a zatem uwzględniając również te, które nie mają problemu z odzyskiwaniem należności, a zatem mają 0% udział przeterminowanych faktur, odsetek niezapłaconych faktur wynosi jedynie 17,1%. Warto podkreślić, że obecnie obserwowany odsetek przeterminowanych faktur (22,7%) jest aż o prawie 3 pp. niższy niż średnia z dotychczasowych badań. Względem poprzedniego badania zdecydowanie zmniejszył się udział firm mających w portfelu poniżej 10% przeterminowanych faktur. Stanowią one 30,2% ogółu firm mających problem z opóźnieniami. Jednocześnie do poziomu 15,3% spadł udział firm, w których opóźnione należności stanowią ponad połowę ogółu. Kontynuowanie tej tendencji może mieć bardzo dobre skutki dla gospodarki, gdyż w obliczu mniejszej skali opóźnień, wierzyciele w mniejszym stopniu będą narażeni na bankructwo a problemy z opóźnieniami w mniejszym stopniu przenosić się będą z jednych firm na inne.

W badaniu przeprowadzonym w październiku 2014 r. przeciętny okres przeterminowania należności skrócił się do najniższego poziomu w historii osiągając 3 miesiące i 15 dni. Oznacza to, że nawet jeśli część klientów/kontrahentów nie reguluje swoich należności w terminie, to w późniejszym terminie szybciej regulują zaległości. Dla wierzycieli oznacza to większe bezpieczeństwo obrotu gospodarczego, a także mniejsze koszty związane z koniecznością zewnętrznego finansowania opóźnień (kredyt operacyjny).

Odsetek przedsiębiorstw wskazujących na podejmowanie wybranych działań w związku z nieregularną obsługą zobowiązań przez klientów/kontrahentów

Odsetek przedsiębiorstw, których koszty ponoszone w związku z nieregularną obsługą zobowiązań przez klientów/kontrahentów wynoszą

W badaniu Portfel należności polskich przedsiębiorstw przeprowadzonym w październiku 2014 r. spadło znaczenie wszystkich głównych skutków związanych z występowaniem opóźnień. W reakcji na opóźnienia wciąż najczęściej wskazywane są utrudnienia w regulowaniu własnych zobowiązań mogące skutkować powstawaniem zatorów płatniczych. Wskazuje na nie obecnie 31,8% firm w polskiej gospodarce. Jest to jednak najniższy odsetek od stycznia 2014 r. i drugi w sześcioletniej historii badania. Oznacza to, że firmy nie tylko rzadziej spotykają się z problemem opóźnień, ale również wskazuje, iż stały się bardziej odporne na jego występowanie. Na konieczność ograniczania inwestycji wskazuje obecnie 25,9% ogółu przedsiębiorstw w Polsce, co oznacza spadek o prawie 5 pp. względem poprzedniego kwartału oraz prawie 8 pp. względem sytuacji sprzed pół roku. Mniejszy wpływ opóźnień na inwestycje oznacza także większą dynamikę inwestycji, co już widoczne jest w danych makroekonomicznych (wzrost inwestycji w II kwartale 2014 r. o prawie 18%). Jednocześnie coraz rzadziej firmy wskazują, iż opóźnienia wymuszają na nich podejmowanie decyzji o redukcji zatrudnienia. Obecnie tylko 7,5% tak twierdzi, podczas gdy na początku 2013 r. ich udział był prawie dwukrotnie większy.

Poprawa koniunktury w obszarze należności przestała przekładać się na niższe koszty ponoszone są przez polskie firmy w związku z nieterminową obsługą zobowiązań przez klientów/kontrahentów. Wynika to najprawdopodobniej z faktu, że firmy zabezpieczają się przed spodziewanym wzrostem problemów na przełomie roku. Obecnie wydatki na cele związane ze skutkami i przeciwdziałaniem opóźnieniom stanowią przeciętnie 7,3% ogółu kosztów przedsiębiorstw.

